

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA" ("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday, by
The Ukrainian Nat'l Ass'n
of America
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Subscription:
per year..... \$2.00 Canada & Europe:
half year..... 1.00 per year..... \$3.00
single copy..... .03 half year..... 1.50

СВОБОДА

УРЯДОВИЙ ОРГАН У. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ "SVOBODA" OFFICIAL ORGAN OF THE UKR. NAT'L ASS'N OF AMERICA

ЗАЛОМ. 1893 РОКУ.
"СВОБОДА" ("LIBERTY")
опикується три рази на тиждень
вівторок, четвер і субота.
офіс
"УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
в Америці
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Пародія:
на рік..... \$2.00 Канада і Європа:
на пів року..... 1.00 на рік..... \$3.00
поод. число..... .03 на пів року..... 1.50

РІК XXII.

Джерзі Сіті, Н. Дж., субота 12-го грудня 1914.

Ч. 87.

121

VOL. XXII.

Jersey City, N. J., Saturday, December 12, 1914.

N. 87.

ПОХІД НІМЕЦЬКОЇ АРМІЇ НА ВАРШАВУ.

Німці бомбардують місто Ловіч, 40 миль від Варшави.

Дотеперішні страти Німців в людях виносять окола 600.000.

Англійська флотія затопила 4 німецькі військові кораблі на океані.

Війна з Росією.

ВЕЛИКА БИТВА КОЛО ЛОВІЧА.

ПЕТРОГРАД (через Лондон), 10. грудня. — Німці продовжують далі свій похід на місто Ловіч (на Захід від Варшави), ударяючи з цілою силою. Після одержаних вістей належить вносити, що німецькі страти є величезні. Отримали Німці дозвіл, що вони рішили за всяку ціну здобути Ловіч. Їх відділи йдуть до боротьби злученими рядами, один побіч другого.

Не вважаючи на убойний огонь російських гармат, німецька піхота остала в окопах і ровях, які викопала багнетами і руками. Німецька піхота зближилася на 200 ярдів до російської лінії, а артилерія на 800 ярдів.

НІМЦІ БОМБАРДУЮТЬ МІСТО ЛОВІЧ.

ПЕТРОГРАД (через Лондон), 10. грудня. — З Ловіча надійшла тут телеграма, яка доносить про страшні наслідки бомбардування Німцями міста Ловіча. Багато людських і приватних будинків знаходиться в руїнах. Мешканці міста хоронилися по підвалинах. Багато з них загинуло під час утечі з міста.

ПОХІД НІМЦІВ НА ВАРШАВУ.

БЕРЛІН (безпр. телегр.), 10. грудня. — В північній Польщі наші війська посуваються ся здовж берегів Висли в напрямі Варшави. Москалі уступають з великими втратами. В одній битві взято 600 Москалів у неволю і здобуто кілька машинних карабінів.

ЗНОВА 2.300 МОСКАЛІВ У НЕВОЛІ.

ВАШІНГТОН, 10. грудня. — Австро-угорське посольство одержало нові успіхи австрійської і німецької армії в західній Галичині. Телеграма є отже зміст:

„Боротьба в російській Польщі приймає корисний оборот.

„У західній Галичині приступили австрійські і німецькі війська від полудня до офензивної і вдарили на російську армію. 2.300 Москалів взято у неволю.

„В Сербії посуваються наші війська на полудне від Білгорода. Неприятель в околиці Арангельова одержав значну поміч і ставить сильний опір”.

Як відомо, була лінія в Галичині тягнулася від російської границі по річці Криві, відтак на схід в напрямі Нового Салца аж до Карпат. Понад Москалів в центрі т. є. в Польській Коронації, сприйняли другу полудню в Галичині. Хоч російські телеграми на південь вже бомбардували і слалі Криві, то Краків мав тогочасно терпіти дуже, дотепер навіть. Москалі в припиненні до відходу на північ лінії. Невдачі ся отже найбільше, як то не далеко від Криві до Галичини.

„Краків горить”. Військові форти краківської області є вогні, „Борів” оточений з трьох боків і т. д. — так виглядає російський телеграм на південь кілька днів. Австрійська

телеграма: „Москалі утікають зі західної Галичини” — показує на який час колись російським брехням.

НІМЦІ СТРАТИЛИ ДОТЕПЕР ОКОЛО 600.000 ЛЮДИЙ.

БЕРЛІН (через Амстердам), 10. грудня. — Страта Німців після урядового оголошення ліст виносить по кожному падолисту 593.200 людей. З того припадає на

убитих	95.000
ранихих	381.100
пропавших	117.100

Разом 593.200

В повисімі числі містяться ся вже і страти в офіцерах, а іменню: убитих 5.000, 1.100 ранихих і 1.100 пропавших.

Багато жовнірів, а передівсім офіцерів, які були легко ранені, повернуло вже назад до військової служби.

Війна на морі.

АНГЛІЙЦІ ЗАТОПИЛИ ТРИ НІМЕЦЬКІ ВОЄННІ КОРАБЛІ ВРАЗ З 2.000 ЗАЛОГОЮ.

ЛОНДОН, 9. грудня. — Урядовий рапорт подає отсі вісти про битву на океані:

„Дня 8. грудня рано англійська флотія зауважила недалеко Огневих островів (при полудневім кінці Полуночної Америки) німецьку ескадру, зложену з отсих 5 воєнних кораблів: „Шарнгорст”, „Гнайсенау”, „Лайпціг”, „Дрезден” і „Нірнберг”. Виявила ся битва, в якій затоплено „Шарнгорст”, „Гнайсенау” і „Лайпціг”. „Дрезден” і „Нірнберг” відплили: за ними пустилися англійські кораблі в погоню.

„Також приловлено два німецькі кораблі транспортні, які возили німецької флотії вуголь.

„Англійські кораблі віднесли лише незначне ушкодження”.

„Сумний кінець німецької флотії на океані був адля до передбачення. Остали ще справді три німецькі кораблі: „Барсбергер”, „Дрезден” і „Нірнберг”, але і їх доля не ліпша.

Німецька флотія на океані сповнила свою задачу. Шкоди, які вона завдала Англії, є майже два рази більші ніж німецькі. Однак не є це виключення, що і в тієї повстій битві англійська флотія понесла значнішу втрату.

„Шарнгорст” і „Гнайсенау” підпалили до тини воєнних кружаків. Їх довжина виносила 450 стів, потім 11.600 тон, а залоза числила по 755 людей.

„Лайпціг”, який кружак, був всего 341 стів, довжини по потімості 3250 тон. Його залоза числила 286 людей.

Настійні телеграми доносять, що з корабля „Гнайсенау” і „Лайпціг” випустили кілька десятків людей залозу. Аміраа німецької флотії фон Шенк потонув.

НІМЕЦЬКИЙ КОРАБЕЛЬ „НІРНБЕРГ” ТАКОЖ НА ДНІ МОРЯ.

ЛОНДОН, 10. грудня. — Нині полудни проголошено урядово, що ні-

мецький воєнний корабель „Нірнберг” зівстав затоплений. Погоня за кораблем „Дрезден” триває далі.

З Лондону надійшли також вісти, що англійський корабель не потерпів ніяких втрат. Се приписують тій обставині, що англійські кораблі були значно більші і були озброєні гарматами, які стріляють в 2000 метрів дальше ніж німецькі німецькі кораблі. Через те німецькі кораблі не могли розпочати ніякої акції.

ГРЕЦІЯ НЕ ВІДСТУПИТЬ МАКЕДОНІЇ.

З огляду на вперті погрози до Європи в справі прохання Румунії і французьких держав, щоб купити нейтральність Болгарії за територіальні поступки в Македонії, оповідає грецьке правительство, що хотів не робити йому таких пропозицій прямою дорогою, то воно чинило об'єднанням лати пестивих своїм дипломатичним репрезентантам, щоб зайняли категорично, що Греція під жадним впливом не возьме під увагу пропозиції о якійсь відступленні територій.

„Кінець Москалям”.

Берлінський кореспондент віденської часописи „Найфе Фрайе Прессе” розмовляв з полемним маршалом Гінденбургом і між иншим переповідав його погляди на війну з Москалями. Гінденбург мав сказати так:

„Москалі є добрим жовнірами, бо мають строгий дисципліну. Вараді кар'єри, рішає часом про побіду, однак кар'єри російської армії є шпана, ніж кар'єри німецької і австрійської. Серед наших військ є ся кар'єри виплином духової моралі, а між Москалями є се єдиний, бездушний послух. Москалі навчили ся багато на російсько-японській війні. Їх особливості є полеві окопи. Вони окопують ся скільки. Однак єй штурм буде незабаром кінець, бо в задержаний землі їм се не вдасть ся. І з того огляду для нас зима є корисна. Коли вони не зможуть сховатися в землі, то їм буде дуже але йти.

„Перевати російської ми зовсім не боїмо ся. Ся перевага — се власне найголовніша зброя Москалів. Коли Мазурських озер були вони три рази сильніший числом ніж ми. Але ми знаємо, як се їм допомогло. Чисельна перевага в терпівшій стації війни має менше значіння ніж перед тим. Москалі не стримають нас: протини, вони вже є наповно дохаті. Всі признаки вказують, що незабаром буде їм кінець”.

„Також терплять вони голод, бо пасти офіцерам бракує поживи. Цілий край терпить нужду, а незабаром не стане їм картопії і амуніції. Міста в Польщі є цілком виставлені на нужду. Жидів, однак се добре. Вони не можуть прожити в чужині. Цим більше вони неспроможні в війні, тим більше стає вона милосердною в наслідках, бо припинує кожен нещастя. З огляду на спосіб в який провадять Москалі війну,

може здогадувати ся, що вони вже довго не витримають.

Війна з Росією є тепер справою перемі. Коли Німеччина і Австро-Угорщина мають єдиний перемі і можуть вийти з війни в якийсь час — а про се нема, найменшого сумніву — то єй держави побідають”.

Про австрійсько-угорські війська висловив ся Гінденбург, що се знамениті жовніри. Офіцери й мушкетери відважні й хоробрі. „Ми бемо ся плече об плече і на сій єдиності опираємо ми нашу перемі. Ми цинимо Австрії і Угорщини як найліпших товаришів. Переміс між австрійською і німецькою начальною командою є як найкраще. Генерал Дашка, що стоїть на лівій крилі, стоїть в наші в тісній зв'язі”.

Про „Лейпціг” висловив ся також німецький підсар при нагоді свого побуту на східній фронті. Він промовляв до німецьких і австрійсько-угорських жовнірів і так закінчив:

„Ви борете ся за єдину справу, за свободу, за національне існування і за тривалий мир. Навіть коли б війна ще раз так довго тривала, то ми не дамо ворогові ані хвилини спокою. Ми побідоносно будемо далі боротися, як до тепер. За божою допомогою ми створимо тривалий мир, бо перемі перемі є сильніший, ніж перемі ворога”.

Погром Жидів.

Обидав цар волю Жидів, називав їх своїми братами й синами. Царське військо зрозуміло значіння його царських снів і поступало не після букви царського маніфесту, але після його змісту. Про жидівський погром, додержуваний російськими жидівськими, доносили ми свого часу. Тепер приходиться нам занову вказати ще один такий погром, якого допустило ся російське військо дня 17. і 18. жовтня в Бізуні, половецької губернії.

Замовляйте для себе і для своїх календар У. Н. Союзу на 1915-тий рік — поки час!

Хто посипить ся із замовленням, той буде дуже вдоволений, бо ший рік буде мати що читати, а ще і на дальні сховав собі єврейський Календар У. Н. Союзу, який цінну інформаційну книжку про старий край. Зауважи Держави і Канаду.

Не жалуйте видати для себе на книжку для науки і розваги кілька десятків центів. Сей видаток то марнися, а книжка — то скарб! Сього року не купуйте нікому ніяких дарунків на Різдво або Новий Рік, але повідоміть того паша, якого хочете одарувати, що прийде до нього яко Ваш дарунок КАЛЕНДАР У. Н. СОЮЗА НА НОВИЙ 1915-тий РІК. Він Вам буде дуже вличний і скаже Вам, що Ви йому замисль одної річи — дали три красні річи: 1.) дарунок; 2.) ученик; 3.) дорадник.

Кошт маленький, а як то легко можна припинити ся до розповсюдження такої гарної і цінної книжки як Календар У. Н. Союзу на 1915-тий рік.

Приніміть гроші скоро, бо за кілька днів уже розпочнеть ся розсилати календар. Ціна дешева — лише за голик.

Один примірник коштує в Джерзі Сіті і в Нью Йорку 50 центів, а в цілих Злучених Державах і в Канаді 60 центів (враз з коштами пересилки).

Для купуючих у бізуні скільки дасть ся опуст.

З Канади не приймають ся єврейські гроші і марок почтових B313.

Гроші посылати моні-ордерами або почтовими марками в листях на адресу:

SVOBODA,

83 Grand St.,

Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year, for Canada
three dollars a year.
Single copy: 3 cts.

Entered as second-class matter March
30, 1911, at the Post Office at Jersey
City, N. J., under the Act of March 3,
1879.

За всі оголошення (адвертайзменти),
поміщені в „Свободі“, Редакція не від-
повідає. Рукописи не повертає ся.

На спільнім шляху.

На вівторок дня 8. грудня скликав
Пресовий комітет епископ Оршинський
з'їзд до Філадельфії. В тім з'їзді взяли
участь репрезентанти-делегати галицьких
і угорських грецько-католицьких
парохій, а крім того явилось бо-
гато духовенства та репрезентанти де-
яких українських організацій в харак-
тері гостей.

Поміняючи мотиви скликання з'їзду,
миємо зазначити, що це перший раз
від початку нашої еміграції до Америки
радили спільно галицькі й угорські У-
країнці. У всіх учасників зборів, яких
було понад 300, склалося розуміння
ваги історичної хвили. Мимо того, що
одна й друга частина нашого народу від-
віків виросла серед інших відносин,
уявляла певним чином внутрішній і
впливний, то репрезентанти сих обох ча-
стин мали на з'їзді найбільшу волю знайти
спільну дорогу до спільної праці. Ре-
ференти з одної й другої сторони ви-
казували кожен раз обидва цілі україн-
ського народу з огляду на яку хвили.

Видно, спільне нещастя рідного кра-
ю, наїзд ворога на Галичину й Угорщи-
ну принесли Українців на чужині за-
становити ся над тими подіями і по-
шукати способу спільного життя і шука-
ння рятунку для Вітчизни.

Глядячи з такої точки на з'їзд
у Філадельфії, ми мусимо признати, що
він ознаменує на разі свою ціль. Коли га-
лицькі Українці висловлювали бажане
з'єднання усіх наших братів на чужині,
то угорські Русини зі своєї сторони за-
явили через свого референта є. Галушко:
„Ви (галицькі Українці) старші і на-
ші брати, дайте ж нам поміч-
ну руку в наших змаганнях“.

Сей ширший поклик-просьба розвив
підкопав сумніви навіть найбільших
песимістів. Галицькі Українці побачили,
що на разі треба буде відложити на бік
наші амбіції і не зважати на те, що ми
в наших національних розвоєх пішли о
кілька десятків літ вперед. Труднощі фор-
мальної натури, різниці правовисів, а
також політичного світогляду дають
ся усунути дорогою визнання також та
спільної праці. Партикуляризм повинен
уступити перед вищими цілями.

Сі думки ворухнули ся в душі кож-
ного учасника. І тому коли поставлено
внесення на засвоєння спільної
„Народної Ради“, гадку сю одо-
брено одностайно. Будуча „Народна
Рада“ має перевести національну орга-
нізацію між державними Українцями,
дорогою порозуміння зі всіма існую-
чими до тепер фінансовими інституці-
ями. До керівництва свого діла вибрано
Комісією тимчасової Ради вибрано о. М.
Кішпапа.

Змагання до спільної праці галиць-
ких і угорських Українців повинні під-
перти всі українські патріоти без зва-
жання на партійні чи особисті переконання.
Може ся історична хвиля, що становить
перелом в житті нашого народу в ста-
рім краю, доведе нас і тут, в Аме-
риці знайти способи тріакого порозуміння
між обома частинами нашого народу. Ко-
ли би ми сї хвили не використали, на-
ше життя би було історично, що ми зане-
мали справу. А так з метою спільної
праці ми маємо сказати, що зробили все,
що було в нашої тили.

ТЕПЕРІШНА СТАДІЯ ВІЙНИ.

Відень, 9. листопада 1914.

Восновний етап теперішньої війни
підняв у теперішній війні нову стадію, рі-
шувачий зворот в користь Австро-Угор-
щини й Німеччини. Досягнення мала
проти себе три держави: Франція,
Англія й Бельгія на заході, а крім то-
го мусіла часті свої армії вислати про-
ти Росії, Австро-Угорщини, держава, я-
ка мала простором ані чимало населення
не може рівняти ся з Росією, мусіла по-
біч війни з Сербією відраховувати на со-
бі весь напір російської воєнної сили.
Тепер наступав для обох держав, Ав-
стро-Угорщини й Німеччини, об'єднання
дотеперішньої російської патії,
поставивши нового ворога, мусить бути су-
проти Австро-Угорщини й Німеччини
зменшений.

Так отже тепер входить європейська
війна в нову стадію, в якій рішуча й
рішуча перевага повинна об'являти ся
по сторони тих держав, які були приму-
шені оборонятися перед замахом три-
державного порозуміння.

До такого виводу управління нас впо-
вні дотеперішній вислід війни, порівняв
намірів вступити сторін з осигненими
ними результатами.

Не підлягає ніякому сумнівові, що
теперішня війна являється ся здавна пла-
нованим і підготовлюваним замахом
тридержавного порозуміння проти Австро-
Угорщини й Німеччини.

Франція, яка більш ніж сорок
літ приготувалась до реваншу за 1871
р., мріючи про повернення тих тери-
торіальних втрат, які принесла їй війна з
Німеччиною в 1871 р., планувала в
своїм поході діяти в перших днях вій-
ни до Берліна й відплачувати Німеччині
за її об'єднання Парижа в 1871 таї по-
диктували умови мира, які здійснюва-
ли би її ідею реваншу.

Англія планувала знищити ні-
мецьку воєнну силу на морі і так на
довгі літа позбутися конкурента, який
почав виростати їй в Німеччині, і за-
безпечити своє дотеперішнє абсолютне
володіння на морі.

А Росія, в яку Франція вложила
мільярди й мільярди грошей, які своїми
грошима допомогла — вона, французька
демократична республіка! — здати
народну революцію й укінути реакцій-
ний режим — Росія мала допомогти Фран-
ції здійснити її ідею реваншу, відти-
нувши значну частку німецької воєнної
сили від французького фронту — за що
мала забрати собі Галичину, щоб так
завершити „збирання російських земель“,
а також укріпити свій вплив на Балкані.

Такі були наміри й плани тридер-
жавного порозуміння — наміри й плани,
до яких Франція й Англія, щоб не
більше скріпити свої сили, втягнули по-
тайки також Бельгію, яка приступила
до того заговору, об'єднуючи віддати сво-
ю територію на операційний терен фран-
цузької й англійської армії проти Ні-
меччини, щоб таким чином Німеччина
була заатакована на заході з двох сто-
рін: від графії французької й бель-
гійської.

Від вибуху війни минуло три міся-
ці. Якже стоїть справа з реалізацією
планів тридержавного порозуміння?

Німеччина заявила цілу Бельгію і
значний простір Франції, чим примуси-
ла союзні армії французьку, англійську
й бельгійську розпочати ся з п'яною
походу на Берлін і нацукрувати всі си-
ли, щоб не допустити до повторення і-
сторії з 1871 р. — побіжного походу Ні-
меччини на Париж.

Здається ся, що в крутах з'єднаних
ворогів Німеччини на західнім фронті
немає найменшого сумніву, що їх пла-
ни і наміри воєнного силую німецької
армії безповоротно знищені. Здається
ся, що в Франції нема вже такого наїво-
жества, що вів би ще в можливість здій-
снення ідеї реваншу в теперішній війні;
замість того мусить там будити ся сум-
нів, чи владсть ся здержати побічний по-
хід німецької армії в серце Франції, до
Парижа.

Вправді з трох з'єднаних ворогів
Німеччини на західнім фронті Бельгія
перестала існувати, Франція дотепе-
рішню війну зруйнована, а Англія
— та Англія, яка в дотеперішній війні
держала ся так, щоб самій мати як на-
менше втрат, а за те наразити своїх
союзників на як найбільші втрати, на-
такі втрати, які по закінченні мира змі-
няли би основну суму всіх внутрішніх
сил між Францією й Англією в користь
Англії — та Англія починає щораз по-
важніше числитися ся з гостіною ні-
мецької армії в Лондоні.

Так представляє ся дотеперішній
результат війни на західнім фронті на
сучасні.

А на морі, де Англія вважала себе
абсолютним володарем і власне тому ба-
жала собі теперішньої війни, щоб зни-

щити німецьку морську силу, заки во-
на ще стала непереможним конкурентом
Англії — на морі дотеперішній резуль-
тат війни показав, що абсолютно володі-
ти Англії на морі належить уже до мн-
утимости. Насамперед ся, що Англія
спільно спільна ся з своїми планами
знищення німецької морської сили, що в
Німеччині вже заріє непереможний
конкурент Англії, конкурент, якого не-
тільки не можна вже знищити, але який
грозиє небезпечною знищення англійської
сили.

А на східнім фронті? Російська ін-
вазія в границі Німеччини відперта, а
натомість з'єднаної армії Австро-Угор-
щини й Німеччини оперують на тери-
торії російської держави, займаючи кілька
губерній і загрожуючи таким важний
пункт як Варшава і зв'язана з нею гру-
па російських укріплень.

Російська інвазія в границі Австро-
Угорщини, куди Росія наперла всіми
своїми воєнними силами, не тільки здер-
жала, але й захитана; значну частку за-
нятої російською армією території Га-
личини й Буковини вже відискало так
що російська інвазія на австро-угор-
ську територію знаходить ся тепер в
стані відступу.

При тім треба мати на увазі тери-
торіальне і чисельне відношення сил між
Австро-Угорщиною й Росією; далі план
Росії, що полюбави за долю Франції,
який була в першій мірі обов'язана при-
йти в поміч відтигненням як найзначнішої
частки німецької воєнної сили, рішуча
скористати з погоди і всю свою силу
наперти на Австро-Угорщину, щоб тіль-
ки здійснити свій план завершення „зби-
рання російської землі“; виникли й те
треба мати на увазі, що здержуючи всю
павалу російської армії на сході, Ав-
стро-Угорщина йде рівночасно побіжним
походом на півдні, проти Сербії.

Коли взяти все те на увагу, то ті
успіхи Росії на австрійській границі —
східні успіхи цілого потрібного по-
розуміння — в дійсності являються ся ду-
же мізерними, хоч-би й як їх старала
ся роздувати російська, а за нею фран-
цузька й англійська преса.

Тепер приходиться до слова Туреччи-
ни, яка не тільки звязе свободу рухів
російської чорноморської флотії, але
також примусить Росію значну частку
своїх сухопутних сил, зверненої тепер
включно проти союзних армій Австро-
Угорщини й Німеччини, звернути проти
турецької армії. Що се означає для Ав-
стро-Угорщини й Німеччини значне об-
легшення, се аж занадто ясно. А резуль-
татом свого об'єднання може бути (і
— маємо надію — певно буде!) впи-
нення російської інвазії з Галичини і по-
біжний похід союзних армій Австро-
Угорщини й Німеччини з одної сторони
на Варшаву, з другої на Київ.

Такі перспективи теперішньої хвили.
І в сїй хвилі очі наші, очі цілого
українського громадянства звертають ся
на Київ, на російську Україну. Австро-
Угорщина й Німеччина добре знають,
що ослабити Росію, усунути небезпечку,
яка звідси що-раз більше грозить Ев-
ропі аж поки не доведе до теперішньої
вилли, відсунути Росію в давні границі
непріязного їй Європи — московського
царства — можна тільки через позба-
влення української території. І так само
Туреччина добре знає, що відсунути
Росію від Балкану можна тільки через
посталення між Росією й Балканом У-
країни!

Таким чином інтерес держав, які
примусили вести війну з групою тридер-
жавного розв'язку Європи, внаслідок ім-
шлях на Україну. Тут повинні пряму-
вати союзні армії — австро-угорська
й німецька, виникаючи ворога з Гали-
чини, а турецька, посуваючи ся з Кри-
му; там повинні вони нападати Росії рі-
шувачий удар — через визволення У-
країни!

(„Діло“ ч. 9. з 14. падол. 1914.).

НОВИНКИ.

УКРАЇНЦІ НА ВИГНАННІ.

Около 3000 осіб українських риня-
ців поселили ся в містечку Ст.
Андре в Карпаті. Вони походять з
окремих Черемисин, а мусіли опустити
свої села тому, що їх опорожнено
для воєнних цілей. Тому українська
громада складається ся там з дітей,
жінок, та старців, котрі перебувають тут
без огляду та без ніяких засередь до жи-
ття. Посадник міста Ст. Андре, щирий
та енергійний чоловік, зробив все мо-
жливое щоб укріпити краще виживання
оцієї йому не став відповідних
засередь. Немасляних приміщено в мо-
настири Св.Ів. в замку Тірі і на од-
ній фільварку. Найсучаснішим днем бу-
ла одна неділя. Українські священики
відправляли Службу Богу в св.Ів.Ів.Ів.

діло

Ч. 201 (9).

У Відні, дня 14. листопада 1914.

Теперішня стадія війни.

Відень, 9. листопада 1914.
Восновний етап теперішньої війни
підняв у теперішній війні нову стадію, рі-
шувачий зворот в користь Австро-Угор-
щини й Німеччини. Досягнення мала
проти себе три держави: Франція,
Англія й Бельгія на заході, а крім то-
го мусіла часті свої армії вислати про-
ти Росії, Австро-Угорщини, держава, я-
ка мала простором ані чимало населення
не може рівняти ся з Росією, мусіла по-
біч війни з Сербією відраховувати на со-
бі весь напір російської воєнної сили.

Так отже тепер входить європейська
війна в нову стадію, в якій рішуча й
рішуча перевага повинна об'являти ся
по сторони тих держав, які були приму-
шені оборонятися перед замахом три-
державного порозуміння.

До такого виводу управління нас впо-
вні дотеперішній вислід війни, порівняв
намірів вступити сторін з осигненими
ними результатами.

Не підлягає ніякому сумнівові, що
теперішня війна являється ся здавна пла-
нованим і підготовлюваним замахом
тридержавного порозуміння проти Австро-
Угорщини й Німеччини.

Франція, яка більш ніж сорок
літ приготувалась до реваншу за 1871
р., мріючи про повернення тих тери-
торіальних втрат, які принесла їй війна з
Німеччиною в 1871 р., планувала в
своїм поході діяти в перших днях вій-
ни до Берліна й відплачувати Німеччині
за її об'єднання Парижа в 1871 таї по-
диктували умови мира, які здійснюва-
ли би її ідею реваншу.

Англія планувала знищити ні-
мецьку воєнну силу на морі і так на
довгі літа позбутися конкурента, який
почав виростати їй в Німеччині, і за-
безпечити своє дотеперішнє абсолютне
володіння на морі.

А Росія, в яку Франція вложила
мільярди й мільярди грошей, які своїми
грошима допомогла — вона, французька
демократична республіка! — здати
народну революцію й укінути реакцій-
ний режим — Росія мала допомогти Фран-
ції здійснити її ідею реваншу, відти-
нувши значну частку німецької воєнної
сили від французького фронту — за що
мала забрати собі Галичину, щоб так
завершити „збирання російських земель“,
а також укріпити свій вплив на Балкані.

Такі були наміри й плани тридер-
жавного порозуміння — наміри й плани,
до яких Франція й Англія, щоб не
більше скріпити свої сили, втягнули по-
тайки також Бельгію, яка приступила
до того заговору, об'єднуючи віддати сво-
ю територію на операційний терен фран-
цузької й англійської армії проти Ні-
меччини, щоб таким чином Німеччина
була заатакована на заході з двох сто-
рін: від графії французької й бель-
гійської.

Від вибуху війни минуло три міся-
ці. Якже стоїть справа з реалізацією
планів тридержавного порозуміння?

Німеччина заявила цілу Бельгію і
значний простір Франції, чим примуси-
ла союзні армії французьку, англійську
й бельгійську розпочати ся з п'яною
походу на Берлін і нацукрувати всі си-
ли, щоб не допустити до повторення і-
сторії з 1871 р. — побіжного походу Ні-
меччини на Париж.

Здається ся, що в крутах з'єднаних
ворогів Німеччини на західнім фронті
немає найменшого сумніву, що їх пла-
ни і наміри воєнного силую німецької
армії безповоротно знищені. Здається
ся, що в Франції нема вже такого наїво-
жества, що вів би ще в можливість здій-
снення ідеї реваншу в теперішній війні;
замість того мусить там будити ся сум-
нів, чи владсть ся здержати побічний по-
хід німецької армії в серце Франції, до
Парижа.

Вправді з трох з'єднаних ворогів
Німеччини на західнім фронті Бельгія
перестала існувати, Франція дотепе-
рішню війну зруйнована, а Англія
— та Англія, яка в дотеперішній війні
держала ся так, щоб самій мати як на-
менше втрат, а за те наразити своїх
союзників на як найбільші втрати, на-
такі втрати, які по закінченні мира змі-
няли би основну суму всіх внутрішніх
сил між Францією й Англією в користь
Англії — та Англія починає щораз по-
важніше числитися ся з гостіною ні-
мецької армії в Лондоні.

Так представляє ся дотеперішній
результат війни на західнім фронті на
сучасні.

А на морі, де Англія вважала себе
абсолютним володарем і власне тому ба-
жала собі теперішньої війни, щоб зни-

щити німецьку морську силу, заки во-
на ще стала непереможним конкурентом
Англії — на морі дотеперішній резуль-
тат війни показав, що абсолютно володі-
ти Англії на морі належить уже до мн-
утимости. Насамперед ся, що Англія
спільно спільна ся з своїми планами
знищення німецької морської сили, що в
Німеччині вже заріє непереможний
конкурент Англії, конкурент, якого не-
тільки не можна вже знищити, але який
грозиє небезпечною знищення англійської
сили.

А на східнім фронті? Російська ін-
вазія в границі Німеччини відперта, а
натомість з'єднаної армії Австро-Угор-
щини й Німеччини оперують на тери-
торії російської держави, займаючи кілька
губерній і загрожуючи таким важний
пункт як Варшава і зв'язана з нею гру-
па російських укріплень.

Російська інвазія в границі Австро-
Угорщини, куди Росія наперла всіми
своїми воєнними силами, не тільки здер-
жала, але й захитана; значну частку за-
нятої російською армією території Га-
личини й Буковини вже відискало так
що російська інвазія на австро-угор-
ську територію знаходить ся тепер в
стані відступу.

При тім треба мати на увазі тери-
торіальне і чисельне відношення сил між
Австро-Угорщиною й Росією; далі план
Росії, що полюбави за долю Франції,
який була в першій мірі обов'язана при-
йти в поміч відтигненням як найзначнішої
частки німецької воєнної сили, рішуча
скористати з погоди і всю свою силу
наперти на Австро-Угорщину, щоб тіль-
ки здійснити свій план завершення „зби-
рання російської землі“; виникли й те
треба мати на увазі, що здержуючи всю
павалу російської армії на сході, Ав-
стро-Угорщина йде рівночасно побіжним
походом на півдні, проти Сербії.

Виходить кожді суботи.
Видання: 4-й Восток Листопада. Понаданий редактор: Василь Ковалюк.
Ціна примірника 20 с., з німецьким додатком 30 с.
Передплата: вартість 100 с. за рік. Адреса: Відень, 14. Листопада 1914.
Сторінка 1. Тираж 1000.

УКРАЇНСЬКА ГАЗЕТА НА ВИГНАННІ.

У Львові і в інших містах Галичини виходило кілька десятків українських
газет. По заняттю Галичини Росіянами російські влади заважали ціле нашо-
національне життя і тепер на нашій землі в Галичині виходить лише поль-
ські, московіфіковані і жидівські газети, але ані одна в рідній мові народу.

Тільки в столиці Австрії, у Відні почали Українці видавати дві німець-
кі і дві українські часописи. Одну видають Українці з Росії під назвою „Віс-
ник Союзу для визволення України“, а другу видають галицькі Українці
під назвою „Діло“.

Власне перед двома днями одержали ми одне число віденського „Ді-
ла“ і тут подасмо з нього поменше ніж у фотографічну знімку.

Се найважливіша українська політична газета. Виходила вона у Львові по-
діля, вже 35-тих рік, але сього року появилось ся у Львові тільки 192 числа
„Діла“, а тепер до якогось часу виходить воно у Відні лише яко тиж-
невик.

Статтю, якої початок бачите на знімку „Діла“, передруковуємо в вишні-
нім числі „Свободи“.

Восновний етап теперішньої війни
підняв у теперішній війні нову стадію, рі-
шувачий зворот в користь Австро-Угор-
щини й Німеччини. Досягнення мала
проти себе три держави: Франція,
Англія й Бельгія на заході, а крім то-
го мусіла часті свої армії вислати про-
ти Росії, Австро-Угорщини, держава, я-
ка мала простором ані чимало населення
не може рівняти ся з Росією, мусіла по-
біч війни з Сербією відраховувати на со-
бі весь напір російської воєнної сили.

Так отже тепер входить європейська
війна в нову стадію, в якій рішуча й
рішуча перевага повинна об'являти ся
по сторони тих держав, які були приму-
шені оборонятися перед замахом три-
державного порозуміння.

До такого виводу управління нас впо-
вні дотеперішній вислід війни, порівняв
намірів вступити сторін з осигненими
ними результатами.

Не підлягає ніякому сумнівові, що
теперішня війна являється ся здавна пла-
нованим і підготовлюваним замахом
тридержавного порозуміння проти Австро-
Угорщини й Німеччини.

Франція, яка більш ніж сорок
літ приготувалась до реваншу за 1871
р., мріючи про повернення тих тери-
торіальних втрат, які принесла їй війна з
Німеччиною в 1871 р., планувала в
своїм поході діяти в перших днях вій-
ни до Берліна й відплачувати Німеччині
за її об'єднання Парижа в 1871 таї по-
диктували умови мира, які здійснюва-
ли би її ідею реваншу.

Англія планувала знищити ні-
мецьку воєнну силу на морі і так на
довгі літа позбутися конкурента, який
почав виростати їй в Німеччині, і за-
безпечити своє дотеперішнє абсолютне
володіння на морі.

А Росія, в яку Франція вложила
мільярди й мільярди грошей, які своїми
грошима допомогла — вона, французька
демократична республіка! — здати
народну революцію й укінути реакцій-
ний режим — Росія мала допомогти Фран-
ції здійснити її ідею реваншу, відти-
нувши значну частку німецької воєнної
сили від французького фронту — за що
мала забрати собі Галичину, щоб так
завершити „збирання російських земель“,
а також укріпити свій вплив на Балкані.

Такі були наміри й плани тридер-
жавного порозуміння — наміри й плани,
до яких Франція й Англія, щоб не
більше скріпити свої сили, втягнули по-
тайки також Бельгію, яка приступила
до того заговору, об'єднуючи віддати сво-
ю територію на операційний терен фран-
цузької й англійської армії проти Ні-
меччини, щоб таким чином Німеччина
була заатакована на заході з двох сто-
рін: від графії французької й бель-
гійської.

Від вибуху війни минуло три міся-
ці. Якже стоїть справа з реалізацією
планів тридержавного порозуміння?

Німеччина заявила цілу Бельгію і
значний простір Франції, чим примуси-
ла союзні армії французьку, англійську
й бельгійську розпочати ся з п'яною
походу на Берлін і нацукрувати всі си-
ли, щоб не допустити до повторення і-
сторії з 1871 р. — побіжного походу Ні-
меччини на Париж.

Здається ся, що в крутах з'єднаних
ворогів Німеччини на західнім фронті
немає найменшого сумніву, що їх пла-
ни і наміри воєнного силую німецької
армії безповоротно знищені. Здається
ся, що в Франції нема вже такого наїво-
жества, що вів би ще в можливість здій-
снення ідеї реваншу в теперішній війні;
замість того мусить там будити ся сум-
нів, чи владсть ся здержати побічний по-
хід німецької армії в серце Франції, до
Парижа.

Вправді з трох з'єднаних ворогів
Німеччини на західнім фронті Бельгія
перестала існувати, Франція дотепе-
рішню війну зруйнована, а Англія
— та Англія, яка в дотеперішній війні
держала ся так, щоб самій мати як на-
менше втрат, а за те наразити своїх
союзників на як найбільші втрати, на-
такі втрати, які по закінченні мира змі-
няли би основну суму всіх внутрішніх
сил між Францією й Англією в користь
Англії — та Англі

